

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicii vniuersitatis Et Cleri Coloniensis, aduersus
calumnias Philippi Melanthonis, Martini Buceri,
Oldendorpij, & eorum asseclarum, defensio**

Billick, Eberhard

Parisiis, 1545

Ignorantiam Dei, carere metu, timore & amore Dei, non esse peccata
originalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29474

missimū inniti, per quā huc, illuc impellūtur, atq; adeo non esse originalia peccata propagatiōe cōtracta in paruulis: Sunt tamen in adultis grauiā crimina prauæ voluntatis.

Ignorantiam Dei, carere metu, timore & amore Dei, non esse peccata originalia.

Adversarij dicunt ignorantiam Dei, carentiam metus, timoris & amoris Dei, peccata esse originalia omnibus congenita. Quamquam autem hæc ipsa sint iis, de quibus modò diximus tam affinia, vt illis cadētibus cadāt & ista, vt non multa confutatione sit eis retūdendis opus, paucis tamen demonstrabo, originalia peccata censerī non posse: Plura de ipsis postea, vbi Bucēri argumentis respōdebo, dicturus. Et quidem originalia esse, videntur sibi aduersarij definitione qua dicitur peccatum originis esse carentia iustitiæ debita, ita constituisse, vt cōtra hircere nobis non liceat.

In Apologia ait Philippus hac definitione detrahi nobis non solum obedientiam virium inferiorum: sed etiam noticiam Dei, fideltiam erga eum, timorem & amorem Dei, quæ omnia fuerat natura integra habitura, &c.

Non ignoro B. August. tribuere paruulis ignorantia & difficultatem. Idem facit beatus martyr Cyprianus, à quo opinor B. August. verba ista accepisse, quibus libenter & frequenter vtitur: faciunt itidē & alij sancti Patres. Verissimū est enim nos quando in tenebris nascimur peccati illius originalis, simul destitui gratuitis Dei donis, qualia sunt, cognitio, & potētiarū animæ prōptus ac facilis vsus, atque adeo nos nasci in ignorantia & difficultate. Clarissimi quidā Theologi opinantur fuisse etiā in paradiso natura gignendos in ignorantia paruulos, absque vllō malo seu vitio, si Adā nō peccasset, qui quod ignorarent, tēporis atque progressu inciperent intelligere, & amare, quāquā nō cū ea qua nos difficultate. Quemadmodū catuli & puli, in quibus nulla est originalis pœna, proueniunt natura imperfecti, & implumes, sed tēpore validiore, redduntur. Sed de hoc nulla potest ē sacris scripturis certitudo haberi: proinde libenter confitebimur cum beato Augustino, paruulos in ignorantia & difficultate nasci: nō tamen eo modo, aut in eo sensu, quo aduersarij. Fingūt enim aduersarij

Vide Māgistrum in sententiis lib. 2. dist. 23.

E in

in paruulis caliginosam quandam, & damnabilem cæcitate[m], qualis est in plerisque adultis, quã ignorantiam originale[m], & peccatũ esse asseuerant. Nos autem non aliter dicimus paruulos nasci in ignorantia, quã negatiuè, scilicet quod non acceperunt donum notitiæ Dei. Non accepisse donum, pœna quãdam est peccati, sed nõ peccatum.

Quod ignorantia paruulorũ sit pena, nõ peccatum. Alioqui si donis carere statim peccatum esset, qui nõ accepisset omnia Dei dona, tot haberet peccata, quot non accepisset dona. Vacui sunt igitur paruuli & nudi à cognitione Dei, quæ est ipsorum ignorantia. At peccatum originale longè alia res est, & multis modis ab ignorantia distincta. Fieri enim potest, vt peccatũ originale auferatur, & tamen maneat ignorantia. Et econtrario fieri potest, vt ignorantia tollatur, & peccatum originale maneat. Primum illud patet sine controuersia in paruulis baptizatis, à quibus auferitur peccatum originale, qui transferuntur de regione tenebrarum, in regionem lucis, qui sunt ex incredulis credentes, ex infidelibus fideles, & tamen manent in eadem in qua nati sunt ignorantia; ergo non debet censei peccatum originale. Hinc B. August. epistola quinquagesima septima ad Dardanum, multis declarat spiritum sanctum habitare in paruulis, & tamẽ eos ignorare diuina, & ipsum quoque spiritum sanctum ita eos nescire, sicut mentem suam, cuius in eis ratio, qua, vti nondum possunt, velut quãdam scintilla sopita est, excitanda ætatis accessu &c.

Paruuli baptizati habet spiritum sanctũ, & tamen ignorant hoc ipsum. Rursus in quibusdam philosophis Græcis & Gentilibus prudentioribus, quales illi fuerunt, de quibus Apostolus ad Romanos primo scribit, non mansit ignorantia natiuitate contracta, & tamen peccatum originale eadem natiuitate contractum vere mansit. Sic enim ait Apostolus: Quod notum est dei, manifestum est in illis, Deus enim illis manifestauit: inuisibilia enim ipsius à creatura mundi per ea quæ facta sunt intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque eius virtus & diuinitas &c. Quis autem dicat istos à peccato originali, cũ fidem mediatoris nõ haberet fuisse liberatos? Ob id B. August. vtrunq; prædicat esse multũ mirabile, quod quorundã nondũ cognoscentiũ Deũ, sic Deus inhabitator, & quorundã cognoscentiũ nõ sit. Vnde satis apparet ignorantia istã, in qua nascimur, nõ habere cũ originali

nali peccato propriū & indiuiduū cōmercium, sed esse pœ-
 nā quādam tēporalem: nec tamē propterea pœna leuis est
 & contēnenda, cū nemo possit seipsum illuminare, & pro
 sua voluntate scire aut nescire, sed donum illud largiatur
 Deus, sua reuelatione, etiā tum, cū videmur nostra opera
 ac diligentia ad cognoscendū Deū proficere. Vnde de phi
 losophis ait Apostolus: Deus enim illis reuelauit. Hinc Beati *Magna*
 August. lib. de natura & gratia cōtra Pelagianos, cap. 67. *pœna sunt*
 Sunt reuera omni peccanti animæ duo ista pœnalia, igno- *ignorantia*
 rātia & difficultas. Murmurantes autem propterea contra *diffi-*
 Deū, rectē fortasse quererentur si erroris & libidinis nul-
 lus hominū victor existeret. Cū verò vbique sit p̄sens,
 qui multis modis per creaturā sibi domino seruiētē a ter-
 rum vocet, doceat credentē, consoletur sperantē, diligētē
 adhortetur, conātem adiuuet, exaudiat deprecantē, non
 tibi deputabitur ad culpā, quod inuitus ignoras, sed quod
 negligis querere quod ignoras. Libro quoque tertio de li-
 bero arbitrio à cap. 11 & vsque ad finē libri, sex lōgis capitu-
 lis de ignorantia & difficultate, in quibus nascimur, tra-
 ctans, vt clarē constet eas nō esse peccata, quatuor illas de
 origine animarum opiniones percurrit, ostendens in sin-
 gulis, neque ignorantiam, neque difficultatem, siue à na-
 tura homini insint, siue contra naturam tāquam supplicia
 irrogētur, imputari homini ad culpam, sed aut pœnas esse,
 aut p̄bere homini regenerato materiam per studium &
 labores proficiendi, vt habeat Deus quod in studiosis &
 pijs coronet vt pœna sulciperet hominem emēdatoria po-
 tius, quā interfectoria. Sic & in aliis locis vbi rem istam
 propriē tractat. Quanquam alicubi disputans contra Pe-
 lagianos peccati originalis negatores, videatur ignoran-
 tiam istam & difficultatem peccato non liberare. Sed ali-
 ter habendum est, quod Didacticē docet, ac velut in tru-
 ctina libratum extra contentionem cum aduersariis definit,
 aliter quod pro confutandis aduersariis in argumentatio-
 ne assumit. Quod autem dicit Philippus, *omnia hæc* loqui-
 tur autem de notitia Dei, fiducia erga Deum, timore, &
 amore Dei &c.) *fuerat natura integrā habitata*, verū qui-
 dē est in prouectioribus & adultis: at de infantibus & par-
 uulis non magis certum habetur, quā prophetia illa
 E ij domus

domus Heliae, quam Philippus nouo illo spiritu afflatus, euangelio habet certiore.

Quale est autem argumentū: Natura integra fuerat hæc omnia habitura, ergo hoc est habere peccatū originis, ista non habere? quasi inficiant nos illa non accepta quæ accipere poteramus, quasi remota contaminent, quasi in peccato primi hominis computetur, non malicia, non vicium, non quod incurrit, sed quibus frustratus est. Ergo nō iam peccatum intrauit in mundum, sed virtutes expulit è mundo. Ergo non iam vnus delictum in omnes homines in condemnationem, sed vnus nuditas, & ea tantū damnant, quæ non habentur. Si ita philosophemur, paruulus baptizatus manebit in peccato originali, quia non redduntur ei quæ fuerat habiturus, sed manet (aduersariorum iudicio) hæc in parte qualis erat, sine notitia Dei, sine fiducia, sine timore & amore Dei: Ethnicus verò non baptizatus, qui Dei habebit notitiam, peccato liberabitur, præsertim si erit qualis Numa Pompilius apud Bucerum, aut Plato gentiliū, scilicet Moyfes.

Solutur Arbitror ex iam dictis vtrūque constare (plura enim de
Argumen- his in sequētibus) ignorantia Dei in paruulis nō esse pec-
tum pre- catum, in adultis verò aut nō esse quæ imputetur, aut vo-
copiū Phi- luntatis esse peccatū, atque vbiunque sit, siue in paruulis,
lippi. siue in adultis, pœnam quandam esse. Iam sicut vacatia no-
titie Dei nō est peccatum ipsum originale, ita neque vacatia
fiducie, aut timoris vel metus dei. Vna est enim omnium

Timor & istorum ratio. Dono Dei habetur, iusto verò iudicio, & ira
metus dei Dei non habentur, siue originali peccato quis adhuc illi-
nō habent gatus sit, siue non. Sæpe Deus manifestauit virtutem & po-
originis tentiam suam gentibus. Philosophos in admirationem, cō-
peccati cō- templationem, & amorem induxit, rectoris huius mundi,
munionē. cuius sapientia & prudētia cuncta gubernantur. Signis etiā
& prodigiis frequenter incussit suum timorem, vt passim
in sacris legitur. Et cum cœperit talibus modis in tenebris
cognosci, amari & timeri, non tamē repurgauit eos origi-
nis vitio, sed iidem illi admiratores Dei, euauerunt in cogi-
tationibus suis, & gloriam incorruptibilis Dei, transu-
lerunt in homines mortales, & res perituras, vt ait Apo-
stolus, & stultum factum est insipiens cor eorum. Quod si
vacantia

vacantia notitiæ, amoris aut timoris, esset peccatum originale, iam notitia, amore aut timore obtento, vacantiæq; depulsa, simul depelleretur originale peccatum: quod falsum esse nemo ignorat. Porro ego neminem tam præpostero esse iudicio puto, qui opinetur ab Adam derivatum in posteritatem, quod ne ipse quidem Adam habuit. Enimvero quod non habetur, non potest in alios transfundi. Iam fit palam in sacris Adam viciosa illa & caliginosa Dei ignorantia non fuisse affectum, verum contra, habuisse certam Dei cognitionem, metum quoque & timorem, insuper & magna ac admirabili sapientia fuisse præditum. Sic dicitur Ecclesiast. 17. Deus de terra creavit hominem, secundum imaginem suam fecit illum. Et iterum conuertit illum in ipsam, & secundum se vestiuit illum virtute. Numerum dierum & tempus dedit illi, & dedit potestatem eorum quæ sunt super terram, posuit timorem illius super omnem carnem, & dominatus est bestiarum & volatilium. Creavit ex ipso adiutorium simile sibi, consilium & linguam & oculos & aures & cor dedit illis excogitandi, & disciplina intellectus repleuit illos. Creavit & illis scientiam spiritus, & sensu impleuit eor illorum, & mala & bona ostendit illis, posuit oculum suum super corda illorum, ostendere illis magnalia operum suorum, vt nomen sanctificationis collaudent, & gloriari in mirabilibus illius, vt magnalia enarrent operum eius: Addidit illis disciplinam, & legem vitæ hereditauit illos. Testamentum eternum constituit cum illis, & iustitiam & iudicia sua ostendit illis, & magnalia honoris eius vidit oculus eorum &c. Ne quis autem cauilletur Adam hæc in præuaricatione amisisse, recitatur hic illa potissimum Dei dona, quæ & lapsus retinuit, & vniuerso mortaliu generi facta sunt à Deo cõmunia: sed & textus Genes. 3. clarissime habet Adã post lapsum audiuisse & cognouisse vocem domini, ac præ metu eius se abscondisse, timuisse quoque & cõtexuisse sibi perizomata &c. Chrysost. Homil. 12 ad populum Antiochenum, ostendit primos homines quãdo nondum literæ, neque lex neque prophetæ aut iudices, *re quid* sed solus Adam cum filiis erat, cõscientiæ cognitione agnouisse voluntatẽ Dei, cognouisse itẽ quid deo placeret, quid *potuit a* displiceret, & quo offensus recõciliari posset, atque ob id *potuit a* res.

Adam cognitionem dei quam habuit nõ amisit.

E iij timuisse

timuisse eius offensionem, venerationi quoque & cultui eius (quæ certè amorè in Deum testatur) dedisse operam. Sed & primitias naturæ instinctu obtulisse & sacrificia. Si hæc habuit Adâ, quomodo potuit contrariū eorū in naturâ nostrâ deriuare? Habuit notitiâ Dei, & dicunt transfudisse in nos Dei ignorantiam. habebat metum, & dicunt metus priuationem in posteritatem traiecisse, quæ tam absurda sunt, vt putem non digna quæ longius persequar. Forsan querat ineptus aliquis, vt rursus ergo notitiâ quam habuit Adam in posteritatem transfudit? Respondeo, neque notitiâ neque ignorantiam. Notitia enim Dei donum est, & illuminatio de celo, non de carne veniens. Ignorantia verò vitium est, non paruulorum, sed adultorum; idemque de vacante metu & amoris Dei censendum, quæ sunt in adultis damnabilia crimina, cum à paruulis non desideretur aut exigatur metus ullus aut amor Dei. Id quod postea latius explicabimus. Nasci mur nudi, sine omnibus actibus & notitiis. Deut. 1. Filij vestri qui hodie boni & mali ignorat distantiam, ipsi ingredientur &c. Et Apostolus ad Rom. 9. de Iacob & Esau, cum nondum aut boni aliquid egissent aut mali &c. Nec constat originale peccatum nostris vel operibus vel notitiis, nec item potentiis à Deo creatis, alioqui deriuatum in nos non esset, sed nouiter creatum. Quanquam fatendum nobis est, quod potentias bonas grauius corruerit, vt ridicula sit aduersariorū assertio, quæ de peccato originali ita constituit, ac si recens nati paruuli, statim sint in intellectu erroribus pleni, habeantque iam & notitias in mente, & concupiscentias in voluntate sicut adulti. Et forsitan altercantur de peccato originali nondum intellecto.

Odium & contemptum Dei, irasci item iudicium Dei, aut indignari, & similes passiones non esse originalia peccata.

SI non præter omnem probabilem rationem, non præter verbum Dei, non denique præter bonorum omnium experientiam statuerent aduersarij, odium & contemptum Dei, irasci item & indignari deo, & id genus alia multa, esse peccata originalia, aut si vel sophisticam aliquam haberent eius rationem, esset forsitan quo erroris hos tantos palliare, esset cur non gratis errare videri